Súd:	Okresný súd Žilina
Spisová značka:	42C/51/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5119207392
Dátum vydania rozhodnutia:	17. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Kráľová
ECLI:	ECLI:SK:OSZA:2021:5119207392.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Kráľovou, v právnej veci žalobcov v rade 1/.: Q. J., K..XX.XX.XXXX, I. O. X. XXX/XX, XXX XX Ž. - O., Š. R. W., v rade 2/: Q.. F. J., Y.. O., K..XX.XX.XXXX, I. O. X. XXX/XX, XXX XX Ž. - O., v rade 3/: Y. Ď., K..XX.XX.XXXX, I. O. Q. O. XXXX/XX, XXX XX Ž., štátny občan SR, všetci právne zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Róbert Mendel s.r.o., so sídlom Sidónie Sakalovej 190, 014 01 Bytča, IČO: 47 256 591 proti žalovanému: Q. Q., K..XX.XX.XXXX, I. O. XXX XX Z. Z. XXX, v súčasnosti vo výkone trestu v J.-Y. W. G. R., o zaplatenie sumy 82.351,79 EUR o vyplatenie nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v rade 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 20.000,- EUR, žalobkyni v rade 2/ nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,- EUR, žalobcovi v rade 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 10.000,- EUR, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti žalobu zamieta.

Žalobcom v rade 1/ až 3/ priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo súdom priznaného plnenia.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobným návrhom doručeným Okresnému súdu Žilina dňa 01.07.2019 sa žalobcovia v rade 1/ až 3/ domáhali od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 30.000,- EUR v prospech žalobkyne v rade 1/, vo výške 15.000,- EUR v prospech žalobkyne v rade 2/ a vo výške 20.000,- EUR v prospech žalobcu v rade 3/ a zároveň žiadali náhradu trov konania.
2. Žalobcovia svoj žalobný návrh skutkovo odôvodnili tým, že dňa 01.07.2017 v čase okolo 00:27 hod. došlo pri dopravnej nehode spôsobenej žalovaným k usmrteniu Q. S., K..XX.XX.XXXX, syna žalobkyne 1/, vnuka žalobkyne 2/ a brata žalobcu 3/. Rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. XXT/XXX/XXXX zo dňa 07.12.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č.k. XTo/X/XXXX-XXX zo dňa 23.01.2018 bol žalovaný odsúdený podľa § 149 ods. 4 Tr. zák., s poukazom na § 36 písm. 1) Tr. zák.; § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd žalovaného Q. Q. zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 5 písm. b) Tr. zák. uložil súd žalovanému Q. Q. trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na doživotie. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol obžalovaný Q. Q. zaviazaný povinnosťou nahradiť poškodenému W. O.Í., K..XX.XX.XXXX B. Ž., I. O. Z. Z. Č.. XXX, okres Ž., škodu vo výške 14.683,20 EUR a poškodenej Q. W., K..XX.XX.XXXX B. H., I. O. Ž., T.. Q. O. Č.. XXXX/XX, škodu vo výške 3.562,98 EUR. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodenú Q. W., K..XX.XX.XXXX B. H., I. O. Ž., T.. Q. O. Č.. XXXX/XX, so zvyškom nárokov na náhradu škody odkázal súd na civilný proces. Podľa výrokovej časti rozsudku viedol žalovaný dňa 01.07.2017 v čase približne o 00:27 hodine s 1,47 promile alkoholu v krvi a pod

vplyvom kanabinoidov, osobné motorové vozidlo zn. B. V., A.. Č.. G.-XXXGO V. D. X/XX B. Ž. v smere jazdy od Z. Z. P. Ž. rýchlosťou 86 km/h v úseku, kde je povolené maximálna rýchlosť 50 km/h, pričom v tiahlej ľavotočivej zákrute, v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam prešiel s vozidlom cez vyvýšený obrubník vpravo, následne narazil do stĺpu verejného osvetlenia s dopravnou značkou a oporného múru vpravo, následkom čoho bol odhodený vľavo späť na vozovku a počas zotrvačnej jazdy cez poškodenú pravú časť vozidla na vozovku vypadol spolujazdec W. O. U. Q. S., vozidlo následne zastavilo pri pravom okraji vozovky, pričom z nedbanlivosti spôsobil spolujazdcovi Q. S. hemoralgicko- traumatický šok (šok zo straty krvi a poúrazový šok) pri polytraume, t. j. mnohopočetných poraneniach orgánov a zlomeninách kosti skeletu, ktorým zraneniam v čase o 02:00 hod. podľahol a spolujazdcovi W. O. spôsobil tržnú ranu v oblasti nad horným viečkom pravého oka dĺžky cca 3 cm, podkožný krvný výron v oblasti pravého oka, tržnú ranu v oblasti pod nosom, početné odreniny tváre, tržnú ranu dolnej pery prenikajúcu do dutiny ústnej, tržnú ranu a pomliaždenie pravej ušnice, zlomeninu sánky v oblasti krčka sánky vľavo a uhla sánky vpravo, tržnú ranu v oblasti pravého lakťa veľkosti 3 cm, tržné rany na základnom článku 3. prsta pravej ruky s poškodením kĺbového puzdra a šliach, nalomenie základného článku 3. prsta pravej ruky a zlomeninu 2. a 4. záprstnej kosti pravej ruky, odreninu v ľavej driekovej oblasti, odreninu na ľavej strane chrbta, odreniny na pravej strane hrudníka a brucha, tržnú ranu mieška veľkosti 3 cm, tržnú ranu pravej sedacej oblasti veľkosti cca 4 cm, početné ložiská pomliaždenia a lacerácie pľúc obojstranne s prevahou v dolných lalokoch - viac vpravo, minimálny pneumothorax obojstranne, pomliaždenie a trhliny pečene, dilaceračné poranenie sleziny, zlomeninu krížovej kosti na ľavej strane, trieštivé zlomeniny kĺbovej jamky pravého bedrového kĺbu, rozrušenie spony lonových kostí, krvný výron a opuch podkožia v pravom podbruší, tržnú ranu nad členkom pravej dolnej končatiny dĺžky 3 cm, ktoré zranenia si vyžiadali práceneschopnosť viac ako 42 dní. Žalobkyňa v rade 1/ si v trestnom konaní uplatnila nárok na priznanie nároku na náhradu škody vo výške 9.746,98 EUR, ktorý pozostával z nákladov na kar vo výške 341,- EUR, nákladov na správu cintorína vo výške 155,- EUR, nákladov na pohrebnú službu a kvety vo výške 1.309,- EUR, nákladov na výrobu a montáž pomníka vo výške 6.799,28 EUR, nákladov na zakúpenie kameňa vo výške 48,60 EUR, nákladov na výrobu keramických fotiek vo výške 240,- EUR, nákladov na kvety, sviečky, kahance vo výške 422,65 EUR, nákladov na PHM v súvislosti s vybavovaním pohrebu vo výške 229,99 EUR a smútočné oblečenie vo výške 201,46 EUR. Rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. XXT/XXX/XXXX zo dňa 07.12.2017 bol žalobkyni 1/ priznaný nárok na náhradu škody vo výške 3.562,98 EUR. Rozdiel medzi výškou škody uplatnenou žalobkyňou 1/ a sumou priznanou súdom bol spôsobený najmä skutočnosťou, že podľa § 2 ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, je možné súdom priznať poškodenému náhradu nákladov za zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky do výšky 663,88 EUR. Žalobkyňa 1/ si nárok na náhradu škody uplatnila aj voči poisťovni, kde jej poisťovňa U. - W.Á. V., U..W.. vyplatila sumu 2.060,89 EUR z dôvodu krátenia poistného plnenia pre spoluvinu poškodeného 20%. Uvedené skutočnosti žalobcovia neuvádzali z dôvodu, že by si v tomto konaní uplatňovali nárok na náhradu škody, ale len pre ilustráciu, čo ako pozostalí po Q. S. dostali od poisťovne. Žalovaný sa ani raz neopýtal, a ani žiadnym spôsobom neprejavil snahu, resp. záujem nejakým spôsobom participovať na náhrade škody, ktorú im spôsobil, ani na sanácii bolesti, ktorá im „odchodom" syna, vnuka a brata vznikla. Žalobcovia v žalobnom návrhu citovali čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1, čl. 41 ods. 1 a 4 Ústavy SR, ust. § 11, § 13, § 15, § 427 ods. 1 a 2, § 428 a § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nebohý Q. S. mal podľa čl. 15 Ústavy SR a § 11 OZ právo na ochranu života, do ktorého bolo žalovaným vyššie popísaným spôsobom neoprávnene zasiahnuté. Žalobcovia v rade 1/ až 3/ mali podľa čl. 16 a čl. 41 Ústavy SR a § 11 OZ právo na ochranu súkromia, do ktorého bolo vyššie popísaným spôsobom neoprávnene zasiahnuté. Právo na ochranu súkromia v sebe subsumuje aj právo na rodinný život. Pod právom na rodinný život treba chápať právo osôb spoločne žiť v rodine, ktorú tvorí muž, žena a ich deti, poprípade starí rodičia. Tým, že žalobkyňa 1/ prišla o syna, žalobkyňa 2/ o vnuka a žalobca 3/ o brata, došlo k zásahu do ich osobnostných práv. Q. S. prišiel o život v dôsledku nezodpovedného konania žalovaného pred dvoma rokmi. Mal tú smolu, že sa viezol vo vozidle smrti. Prečo v tú noc musel narýchlo a v nočných hodinách odísť zo stretnutia s priateľmi zo Ž., sa už žalobcovia nikdy nedozvedia. Stalo sa to v čase, keď len pár dní predtým dovŕšil krásnych osemnásť rokov a tým aj plnoletosť, na ktorú sa tak tešil. Miloval život, ľudí okolo seba, mal veľa plánov, ktoré nestihol naplniť. Popri štúdiu na R. U. v Ž. chcel podnikať, na čo sa postupne pripravoval. Absolvoval rôzne kurzy, získal certifikáty, pripravoval s kamarátom založenie spoločnosti s ručením obmedzeným. Aj napriek mladému veku mal za sebou niekoľko pracovných príležitostí, kde si ho za jeho zodpovedný a priateľský prístup všetci zamestnávatelia vážili. Bol veľmi šikovný a empatický, všetci ho mali radi a poznali ho ako človeka, ktorý každému pomáhal a rozdával radosť svojmu okoliu. Bez ohľadu na to, či to boli rodinní príslušníci, priatelia, spolužiaci alebo iné osoby. Žalobkyňa 1/ prišla v dôsledku jeho smrti o najbližšiu osobu, o dlho

očakávaného syna, s ktorým mala nielen rodičovský, ale aj priateľský vzťah. Bola na neho hrdá ako matka, pretože bol pre jeho povahové vlastnosti všade obľúbený, pomáhal jej, rozprával sa s ňou o radostiach aj starostiach života, o prvých láskach, nemali medzi sebou žiadne tajomstvá, plánoval s ňou spoločný projekt v oblasti vzdelávania, ktorý aj pre neho teraz realizuje. Žalobkyňa pracovala v nemocnici ako zdravotná sestra (aj keď v tom čase na inej pracovnej pozícii), kde jej kolegovia neúspešne bojovali o jeho život. Aj v dôsledku uvedenej skutočnosti musela po jeho smrti, z práce odísť, nakoľko nedokázala pracovať na mieste, kde skončil svoj mladý život. V jej srdci ostalo prázdne miesto, ktoré nedokáže do konca života zaplniť. Nedokáže sa radovať z bežných vecí tak, ako pred tým. Každý deň začína tým, že navštívi jeho prázdnu izbu, pozrie sa do jeho prázdnej postele a ide na cintorín na miesto jeho posledného odpočinku. Žalobkyňa 2/ ostala bez osoby, ktorá s ňou trávila množstvo času a pomáhala jej nielen v starostlivosti o ťažko chorého manžela, na záhrade a v domácnosti, ale aj zvládať úskalia dnešnej doby (práca s elektronikou, mobilným telefónom). Chýbajú jej pravidelné rozhovory, ktoré spolu viedli, spoločné návštevy knižnice, kde spolu chodili. Prišla o milovaného vnuka, ktorý miloval život, ľudí a svet. Aj napriek vyššiemu veku bol aj pre ňu príkladom, ako treba žiť. Každý deň plače a nedokáže sa vyrovnať s jeho stratou. Žalobca 3/ prišiel o mladšieho brata, na ktorého sa veľmi tešil. Od jeho narodenia pomáhal rodičom pri starostlivosti o neho, pomáhal ho kŕmiť, kúpať, prebaľovať, kočíkoval ho. Ako bratia si veľmi rozumeli aj v období jeho dospievania. Spoločne chodili na výlety a trávili dovolenky. On bol jeho mladší brat, ktorého chcel chrániť, ale v neskoršom veku bol Q. tým, ktorý dokázal byť v mnohom pre neho vzorom. Každý problém vedel vyriešiť duchaprítomne a s chladnou hlavou. Veľmi mu ako brat chýba. Vzhľadom na závažnosť, spôsob, okolnosti, následky a intenzitu uvedeného zásahu vznikol žalobcom nárok na vyplatenie nemajetkovej ujmy. Výška nemajetkovej ujmy, na ktorú majú žalobcovia nárok, je vzhľadom na ust. § 13 ods. 3 OZ a existujúcu judikatúru súdov SR (napr. rozhodnutia súdov v zmysle článku „Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalého príbuzného“ uverejneného v č. 9/2017 a 10/2017 Bulletinu slovenskej advokácie) nasledovná: a) žalobkyni 1/ suma 30.000,- EUR, b) žalobkyni 2/ suma 15.000,- EUR a žalobcovi 3/ suma 20.000,- EUR. Žalobcovia sú si vedomí toho, že im ich nebohého Q. nič nenahradí, a už vôbec nie peniaze. Aj s odstupom dvoch rokov od nešťastnej udalosti, kedy vyhasol život ich syna, vnuka a brata, sa s jeho stratou nevedia vyrovnať a podanie žaloby vnímajú len ako určitú formu satisfakcie.

3. Podaním zo dňa 06.08.2019, doručeným súdu dňa 15.08.2019 sa k žalobnému návrhu vyjadril žalovaný, v ktorom uviedol, že žalobný návrh, tak ako je prezentovaný v podanej žalobe, v navrhovanom rozsahu, považuje za nedôvodný, právne a vecne nepreukázaný, namietal aktívnu legitimáciu žalobcov, ako aj výšku jednotlivých uplatňovaných nárokov zo strany žalobcov. V prvom rade zdôraznil, že skutku, ktorý sa stal aj jeho zavinením, a jeho následkov si je plne vedomý a neexistujú slová, ktoré by dokázali vyjadriť jeho ľútosť nad tým, čo sa stalo. Počas celého priebehu vyšetrovania, konania pred Okresným súdom Žilina a taktiež Krajským súdom Žilina ako odvolacím súdom nikdy nespochybnil jeho diel zodpovednosti za to, čo sa stalo. Opakovane, či už osobne v priebehu pojednávaní, alebo listom adresovaným rodinám poškodených, sa za svoj skutok ospravedlnil, oľutoval ho a poprosil o odpustenie aspoň do tej miery, do akej je to reálne možné. Iné formy vyjadrenia ľútosti, spolupatričnosti a náhrady vzniknutej straty mu neumožňoval a neumožňuje jeho momentálny stav a možnosti, ktoré má. Dodnes nie je s tým, čo sa stalo vnútorne vysporiadaný a nevie, či sa to vôbec niekedy bude dať. Táto skutočnosť ho bude prenasledovať po zbytok života. Poškodený Q. S. bol jeho dobrým a dlhoročným priateľom a aj preto je táto situácia pre neho o to ťažšia. Žalovaný vo svojom vyjadrení citoval ust. § 11 a § 15 OZ. V znení § 15 OZ je zo strany zákonodarcu veľmi striktne definovaný úzky okruh osôb, ktoré sú v blízkom vzťahu k osobe, do ktorej integrity osobnosti daným zásahom došlo a iba tieto sú aktívne vecne legitimované na podanie žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy, spôsobenej v žalobe definovaným konaním. Realizácia ochrany tejto ujmy je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti je ich osobným záujmom. K tejto otázke, komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, sa opakovane vo svojich rozhodnutiach vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky (Uznesenie NS SR, sp.zn. XCdo/XXX/XXXX), a to tak, že okrem formulácie všeobecných kritérií naznačil, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy patrí len najbližším príbuzným, manželovi a deťom a ak ich niet, rodičom. V zmysle uvedeného mal za to, že nárok žalovaných 2/ F. J. U. X/ Y. Ď. nie je možné považovať za dôvodný a založený na jednoznačnom právnom základe. Podľa § 11 OZ má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a rešpektovanie súkromného života. Ust. § 13 OZ fyzickej osobe dotknutej v osobnostnej sfére dáva mimo iného právo požadovať z tohto dôvodu zodpovedajúce zadosťučinenie, a to morálne, prípadne i majetkové, a to v primeranom rozsahu s prihliadnutím na

závažnosť ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa preto stáva do istej miery predmetom voľného uváženia súdu. Súd pritom musí vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. V prípade neoprávneného zásahu do týchto práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 OZ v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, napr. ospravedlnenie. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca a ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. V zmysle vyššie uvedeného mal za to, že v žalobnom návrhu, tak ako bol doručený súdu prvej inštancie, nie je preukázané, žeby jeho konaním alebo v súvislosti s jeho konaním nastal stav, kedy by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca alebo v druhom prípade stav, kedy došlo v značnej miere k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti. Naopak, je presvedčený, že k takémuto stavu nedošlo a ak áno, tak určite nie jeho konaním, resp. nie v dôsledku jeho konania. V článku II. podanej žaloby žalobkyňa 1/ deklaratórne prezentuje v trestnom konaní uplatnený nárok na náhradu škody vo výške 9.746,98 EUR. Rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp.zn XXT/XXX/XXXX zo dňa 07.12.2017 bol žalobkyni 1/ priznaný nárok na náhradu škody vo výške 3.562,98 EUR. Podľa vyjadrení žalobkyne 1/ si táto uplatnila nárok na náhradu škody aj voči poisťovni, kde jej poisťovňa U. - W. V., U..W.. vyplatila sumu 2.060,89 EUR. V nasledujúcom odstavci článku II. žalobkyňa 1/ konštatuje „uvedené skutočnosti neuvádzam z dôvodu, žeby sme si v tomto konaní uplatňovali nárok na náhradu škody". Výsledná prezentácia tohto článku žaloby s danými údajmi má ale presne opačný efekt, ako žalobkyňa deklaruje a skôr sa javí ako podporný argument k uplatňovanému nároku. Právo na náhradu škody v zmysle § 420 a nasl. OZ a uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti sú celkom svojbytné a samostatné nároky, ktorým Občiansky zákonník poskytuje osobitnú ochranu, a preto uplatnenie práva na náhradu škody nedoplňuje, nerozširuje a ani nenahrádza uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti (Uznesenie NS ČR zo dňa 28.6.2007 sp.zn. XXCdoXXX/XXXX). V neposlednom rade je nutné, aby rozhodujúci súd prihliadal taktiež na skutočnosť, ktorá bola preukázaná v rámci vyšetrovania predmetnej udalosti a síce, že poškodený Q. S. nebol v čase dopravnej nehody pripútaný bezpečnostným pásom. Táto skutočnosť je potvrdená aj Znaleckým posudkom č.j. XX/XXXX (otázka č. 1 a 2 str. 27), ktorý bol vypracovaný v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 01.07.2017 a je súčasťou súdneho spisu Okresného súdu Žilina sp. zn . XXT/XXX/XXXX. Tento fakt bol podľa názoru žalovaného rozhodujúci z pohľadu vzniknutého následku. V prípade, žeby nebol poškodený Q. S.Á. porušil zákonnú povinnosť, ktorá je spojená s prepravou v motorovom vozidle, nemusel byť následok tak krutý, ako dnes je. Táto skutočnosť, spoluzavinenie poškodeného, je podľa jeho názoru taktiež jedným z množstva faktorov, ktoré by mal pri posudzovaní nároku na uplatnenú nemajetkovú ujmu rozhodujúci súd brať do úvahy. Z hľadiska odôvodnenia žalobného návrhu po skutkovej línii, túto žalovaný nevie posúdiť, keďže ide o jednostranné nepreukázané tvrdenia žalobcov, rovnako z podanej žaloby a jej odôvodnenia nie je možné posúdiť tvrdenú intenzitu údajného zásahu do ich práv, keďže ide len o tvrdenie žalobcov. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby konajúci po vykonanom dokazovaní, objektívne a spravodlivo rozhodol, s tým však, že priznanie uplatneného nároku v navrhovanom rozsahu a pre označené aktívne legitimované osoby nemá oporu v argumentácii, skutkovej i právnej.

4. Podaním zo dňa 16.09.2019, doručeným súdu dňa 17.09.2019 sa žalobcovia vyjadrili k vyjadreniu žalovaného, z ktorého je podľa nich zrejmé, že mu chýba sebareflexia, a to aj napriek tomu, že na začiatku vyjadrenia uviedol, ako mu je všetkého ľúto a ako sa so stratou svojho kamaráta nevie vyrovnať. Žalovaný uviedol, že jedným z dôvodov smrti Q. S. bolo aj jeho zavinenie, ale najmä skutočnosť, že Q. S. nebol pripútaný. S takýmto záverom ale nemožno v žiadnom prípade súhlasiť, nakoľko jednoznačnou príčinou smrti Q. S. bola riskantná, rýchla a nezodpovedná jazda žalovaného pod vplyvom alkoholu a kanabinoidov. Akokoľvek sa bude žalovaný snažiť spochybniť alebo zľahčiť svoju vinu, tá je jednoznačne daná a takýto záver vyplýva aj z vyššie uvedených rozhodnutí súdov. Žalovaný svoj právny záver ohľadne aktívnej legitimácie odvodzuje od ustanovenia § 15 OZ a zo záverov rozhodnutia NS SR (Uznesenie NS SR XCdo XXX/XXXX). Žalobcovia mali za to, že ust. 15 OZ sa týka nárokov, ktoré vznikli zosnulému a prechádzajú na dedičov, avšak v tomto prípade sa jedná o ich priame nároky v zmysle ustanovenia § 13 OZ, vyplývajúce najmä z práva na súkromie a rodinný život, tak ako sú

zakotvené v Ústave SR. Žalovaný vo vyjadrení uviedol, že v zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia NS SR sa môže vyplatenia nemajetkovej ujmy domáhať len manžel, deti, a ak ich niet, rodičia. Žalobcovia mali za to, že práve naopak NS SR v tomto rozhodnutí formuláciou všeobecných kritérií pripúšťa širší okruh oprávnených osôb. Takýto záver formuluje na strane 3 aj autor článku „Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalostného príbuzného", ktorý bol uverejnený v čísle 9/2017 a 10/2017 Bulletinu slovenskej advokácie. Odôvodnenie predmetného rozhodnutia a jeho právne závery a úvahy sú aplikovateľné aj na tento prípad. O tom, že je daný základ na priznanie nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ netreba vzhľadom na bohatú rozhodovaciu činnosť asi ani polemizovať. A to bez ohľadu na spôsob, ako sa snaží žalovaný spochybniť podiel jeho viny na smrti Q. S.. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žiadali súd, aby žalobe v celom rozsahu vyhovel a aby priznal im nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

5. Podaním zo dňa 08.12.2019, doručeným súdu dňa 16.12.2019 sa žalovaný vyjadril k vyjadreniu žalobcov, v ktorom uviedol, že predmetný žalobný návrh považuje v danom rozsahu za nedôvodný, ničím právne a vecne nepodložený, a to čo do rozsahu aktívne legitimovaných žalobcov, ako aj čo do výšky uplatňovaných nárokov zo strany jednotlivých žalobcov. Opakovane pripomenul, že skutku, ktorý sa stal aj jeho zavinením a jeho následkov, si je plne vedomý a neexistujú slová, ktoré by dokázali vyjadriť jeho ľútosť nad tým, čo sa stalo. Túto skutočnosť nikdy nespochybnil, nikdy, a to či už počas celého priebehu vyšetrovania, konania pred Okresným súdom Žilina a taktiež Krajským súdom Žilina ako odvolacím súdom, jeho diel zodpovednosti za udalosť, ktorá sa stala, neodmietol. Niekoľkokrát, a to či už osobne v priebehu jednotlivých pojednávaní, alebo listom adresovaným rodinám poškodených, sa za svoj skutok úprimne ospravedlnil, oľutoval ho a prosil ich o odpustenie aspoň do tej miery, do akej je to reálne možné. Iné formy vyjadrenia ľútosti, spolupatričnosti a náhrady vzniknutej straty mu neumožňoval a stále neumožňuje jeho momentálny stav a možnosti, ktoré má. Dodnes nie je s tým, čo sa stalo vnútorne vysporiadaný a nevie, či sa to vôbec niekedy bude dať. Táto skutočnosť ho bude prenasledovať po zvyšok jeho života. Poškodený Q. S. bol jeho dobrým a dlhoročným priateľom a aj preto je táto situácia pre neho o to ťažšia. Aj v spojitosti s týmito skutočnosťami mu prišlo minimálne prehnané a do istej miery nemiestne tvrdenie právneho zástupcu žalobcov, ktorý v treťom odstavci podaného vyjadrenia uvádza, že mu chýba sebareflexia a snaží sa ho vykresliť ako osobu bezcitnú, osobu bez emócií a bez kúska zodpovednosti za to, čo sa stalo. Tento fakt určite pramení jednak z účelu podanej žaloby a možno skutočnosti, že pán právny zástupca ho osobne nepozná a nevie ako prebiehal pôvodný proces a akú hlbokú stopu to zanechalo v jeho živote. Rozumie, že žalobcovia sa snažia využiť, na preukázanie opodstatnenia svojej žaloby a výšky nároku, všetky dostupné nástroje, ale proti týmto podaným tvrdeniam, sa musí veľmi dôrazne ohradiť. Z obsahu predloženého vyjadrenia žalobcov voči vyjadreniu žalovaného k žalobe nie je zrejmé, žeby žalobcovia predkladali iné podporné fakty alebo dôkazy, ktoré odôvodňujú ich požadovaný nárok čo do jeho výšky a taktiež čo do okruhu oprávnených osôb požadujúcich tento nárok, ako tie, ktoré boli prezentované v žalobe. I napriek rozsahu predloženej prílohy vyjadrenia žalobcov konštatoval, že obsahovo viac menej podporujú jeho tvrdenia a preukazujú skutočnosti, ktoré zdôrazňoval už v podanom Vyjadrení zo dňa 06.08.2019. V prílohe predložené spracovanie témy „Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalého príbuzného", citované a uverejňované v Bulletine slovenskej advokácie od autora X.. Y. Š., V.., určite nie je odôvodnením rozsahu uplatneného nároku žalovaných, a to či už do jeho výšky, alebo okruhu oprávnených osôb. Jedná sa o všeobecné spracovanie vyššie citovanej témy, so zdôraznením problémov slovenskej justície pri rozhodovaní o danej otázke, ojej nejednotnosti a o neustálení niektorých vykladaných faktov. Ide o chronologicko-zemepisný prierez úpravy danej problematiky v krajinách Európskej únie, bez jednoznačného záveru a určite bez zásadného a adresného vplyvu v zmysle platnej právnej úpravy na voči žalovanému podanú žalobu. I napriek týmto skutočnostiam žalovaný poukázal na niektoré citácie z predloženého materiálu v rámci podaného vyjadrenia žalobcov. V tomto materiáli prezentovanom Rozhodnutím NS SR sp. zn. X D. je osobitne riešená otázka spoluzavinenia usmrtenej osoby. Toto rozhodnutie však formuluje len všeobecný záver o tom, že na spoluzavinenie usmrtenej osoby treba jednoznačne pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadať. Z predmetného rozhodnutia však nevyplýva, akými kritériami sa má tento postup spravovať. V tabuľke, ktorá je súčasťou citovaného textu a ktorá má v istom rozsahu prezentovať rozhodovaciu činnosť slovenských súdov, je jasne viditeľné, že okruh osôb, ktoré sú v daných prípadoch aktívne legitimované a v konečnom dôsledku boli aj v žalobách úspešné, je striktne určený, tak ako to špecifikuje aj platná právna úprava v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Iba v dvoch prípadoch bola táto náhrada priznaná bratovi usmrteného. V prvom prípade sa jedná o maloletého brata a v druhom o síce plnoletého brata, ale osobu, ktorá s usmrteným žila v spoločnej domácnosti. Ani jeden z týchto príkladov nie je totožný s prejednávaným

stavom. V znení § 15 OZ je zo strany zákonodarcu veľmi striktne definovaný úzky okruh osôb, ktoré sú v blízkom vzťahu k osobe, do ktorej integrity osobnosti daným zásahom došlo a iba tieto sú aktívne vecne legitimované na podanie žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej v žalobe definovaným konaním. Realizácia ochrany tejto ujmy je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti je ich osobným záujmom. Opakovane žalovaný uviedol, že v otázke, komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - Uznesenie NS SR, sp. zn. XCdo XXX/XXXX) v ktorom, okrem formulácie všeobecných kritérií, naznačil, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy patrí len najbližším príbuzným, manželovi a deťom, a ak ich niet, rodičom. V zmysle uvedeného mal za to, že nárok žalovaných 2/ F. J. U. X/ Y. Ď. je nedôvodný. Jedným z nie menej dôležitých konštatovaní obsiahnutých v predloženej prílohe vyjadrenia je i nasledovné „nie je správny postup, keď odvolací súd, nech by bol akokoľvek motivovaný pozitívnou snahou o dosiahnutie rovnakého posúdenia veci v rovnakých prípadoch, nemôže bez ďalšieho v potrebnej miere vystihnúť to, ako široko, mnohovrstevne a rozmanito je vnútorne rozčlenená (štruktúrovaná) osobnosť každej fyzickej osoby. Na vyjadrenie rozsahu a intenzity ujmy, ktorú vyvolali zásahy do týchto oblastí súkromného a rodinného života je nepostačujúce paušálne prirovnanie s inými, i keď obdobnými prípadmi“. Takto formulované stanovisko citovaného odvolacieho súdu len potvrdzuje žalovaným v prvom vyjadrení deklarované tvrdenie, že rozhodujúci súd pri posudzovaní oprávnenosti výšky nároku bude vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, napr. ospravedlnenie. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca a ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Vzniknutá ujma a následne od nej sa odvíjajúca možnosť jej nárokovateľnosti a určená výška, sa odvíja jednoznačne od zmeny v živote pozostalých po smrti ich príbuzného. Toto je a musí byť odvodené od znalosti pomerov pred udalosťou samotnou a absenciou týchto skutočností po predmetnej udalosti. Následne sa musí posúdiť miera a intenzita tejto absencie a jej vyjadrenie, resp. spojitosť s mierou môjho zavinenia a možnosťou obnovy pôvodného stavu resp. satisfakcie formou morálnou alebo finančnou. Mal za to, že v žalobnom návrhu, tak ako bol doručený súdu prvého stupňa, nie je preukázané, žeby jeho konaním alebo v súvislosti s jeho konaním nastal takýto stav, kedy by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca alebo v druhom prípade stav, kedy došlo v značnej miere k zníženiu dôstojnosti dotknutých osôb alebo ich vážnosti v spoločnosti. Naopak, žalovaný bol presvedčený, že k takémuto stavu nedošlo a ak áno, tak určite nie jeho konaním resp. nie v dôsledku jeho konania. Právo na náhradu škody v zmysle § 420 a nasl. OZ a uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti sú celkom svojbytné a samostatné nároky, ktorým Občiansky zákonník poskytuje osobitnú ochranu, a preto uplatnenie práva na náhradu škody nedoplňuje, nerozširuje a ani nenahrádza uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti (Uznesenie NS ČR zo dňa 28.6.2007 sp. zn. XXCdoXXX/XXXX). V neposlednom radom je nutné opakovane podotknúť, že rozhodujúci súd by mal určite prihliadať taktiež na skutočnosť, ktorá bola preukázaná v rámci vyšetrovania predmetnej udalosti a síce, že poškodený Q. S. nebol v čase dopravnej nehody pripútaný bezpečnostným pásom. Táto skutočnosť je potvrdená aj Znaleckým posudkom č.j. XX/XXXX (otázka č. 1 a 2 str. 27), ktorý bol vypracovaný v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 1.7.2017 a je súčasťou súdneho spisu Okresného súdu Žilina, sp.zn. XXT/XX/XXXX. Tento fakt bol podľa názoru žalovaného značne rozhodujúci z pohľadu vzniknutého následku. V prípade, žeby nebol poškodený Q. S. porušil zákonnú povinnosť, ktorá je spojená s prepravou v motorovom vozidle, nemusel byť následok tak krutý, ako dnes je. Táto skutočnosť, spoluzavinenie poškodeného, je podľa jeho názoru taktiež jedným z množstva faktorov, ktoré by mal pri posudzovaní nároku na uplatnenú nemajetkovú ujmu rozhodujúci súd brať do úvahy. V rámci dokazovania, tak ako ho prezentujú v pripojenej prílohe žalobcovia, by teda malo byť vykonané i ďalšie dokazovanie, a to z toho dôvodu, že v tomto prípade sa jedná o situáciu, kedy bolo usmrtenie príbuzného spôsobené nielen samotným trestným činom, ktorý žalovaný spáchal, ale jednou z príčin usmrtenia bolo konanie alebo opomenutie zomretého príbuzného. V tomto prípade by sa malo vychádzať z vyššie citovaného znaleckého posudku vykonaného v trestnom konaní. Žalovaný mal za to, že všetky tieto ním tvrdené skutočnosti spolu s argumentáciou obsiahnutou v prvom Vyjadrení k podanej žalobe zo dňa 06.08.2019 preukazujú neoprávnenosť a právnu neopodstatnenosť žalovaných nárokov, a to tak čo do ich výšky, ako i do okruhu oprávnených žalobcov. Na základe vyššie uvedeného preto navrhol, aby súd

po vykonanom dokazovaní objektívne a spravodlivo rozhodol, s tým, že priznanie uplatneného nároku v navrhovanom rozsahu a pre označené aktívne legitimované osoby nemá oporu v ich argumentácii, skutkovej i právnej.

6. K vyjadreniu žalovaného bolo súdu dňa 26.03.2020 doručené vyjadrenie žalobcov, v ktorom uviedli, že b celom rozsahu trvajú na všetkých skutkových a aj právnych tvrdeniach, tak, ako ich produkovali v podanej žalobe a vo vyjadrení zo dňa 16.9.2019. Žalovaný opakovanie uviedol, že žalobný návrh považuje v danom rozsahu za nedôvodný, ničím právne a vecne nepodložený, a to čo do rozsahu aktívne legitimovaných žalobcov, ako aj čo do výšky uplatňovaných nárokov zo strany jednotlivých žalobcov. Polemizuje s právnym zástupcom žalobcov, pokiaľ sa vo vyjadrení na jeho adresu vyjadril, že mu chýba sebareflexia. Zdá sa mu to prehnané, ba až nemiestne. Podľa neho žalobcovia nepredložili žiadne nové dôkazy a skutočnosti na podporu ich uplatnených nárokov, okrem článku X.. Y. Š., V.., ktorý obsahuje všeobecné spracovanie témy nárokov na vyplatenie nemajetkovej ujmy. Aj napriek tomu sa ale v ďalšom texte vyjadrenia odvoláva podporne aj na uvedený článok, pričom tvrdí, že len v dvoch zo spracovaných prípadov bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy aj súrodencovi usmrteného. S poukazom na znenie § 15 OZ a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR - Uznesenia NS SR, sp. zn. XCdo/XXX/XXXX) sa opätovne odvoláva na okruh osôb, ktoré si môžu uplatniť nárok na vyplatenie nemajetkovej ujmy. Uvádza, že súd má v zmysle záverov daného rozhodnutia posudzovať každý prípad prísne individuálne a finančnú satisfakciu, t. j. náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch priznať len vo výnimočných prípadoch, keď by sa morálna satisfakcia nezdala byť dostatočnou. Podľa názoru žalovaného nie je preukázané, žeby jeho konaním alebo v súvislosti s jeho konaním nastal taký stav, kedy by došlo v značnej miere k zníženiu dôstojnosti dotknutých osôb alebo ich vážnosti v spoločnosti. Nad rámec uvedeného ešte vyjadruje presvedčenie, že nárok na náhradu škody a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sú dva samostatné nároky. Záverom opakuje, že poškodený Q. S. nebol pripútaný bezpečnostným pásom a keby pripútaný bol, následok by nebol taký krutý, teda žiada súd, aby prihliadol na jeho spoluzavinenie. V nadväznosti na žalovaným uvádzané skutočnosti opakovane žalobcovia uviedli, že ich nárok odvodzujú od ust. § 13 ods. 3 OZ vo vzťahu k ústavným právam, ktoré citovali v žalobe a nejedná sa o uplatnenie nárokov vyplývajúcich z ustanovenia § 15 OZ, kde je okruh oprávnených osôb vymedzených zákonom a jedná sa o nároky, ktoré patrili poškodenému. Mali za to, že žaloba je dôvodná, ako žalobcovia majú aktívnu legitimáciu a o výške našich nárokov rozhodne súd, tak, ako uvádza aj žalovaný, s prihliadnutím na všetky skutočnosti a okolnosti prípadu. Samozrejme, v tomto smere je dôležité v rámci dokazovania vypočuť najmä žalobcov, strany konania, poprípade iné ich blízke osoby v postavení svedkov. Súhlasili s tvrdením žalovaného, keď sa odvoláva na právne závery citovaného rozhodnutia, že každý prípad treba posudzovať individuálne a nie vždy vzniká automaticky aj nárok na vyplatenie nemajetkovej ujmy. Žalobcovia ďalej uviedli ale, aký iný prípad už môže byť dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy, to je prípadom, keď nestačí len morálne zadosťučinenie, ako prípad s následkom smrti blízkej osoby? Žalovaný si ani nedokáže predstaviť, ako zasiahol do práv žalobcov, ako im svojim nezodpovedným konaním zmenil a stále mení ich životy. Žalovaný sa cíti dotknutý konštatovaním právneho zástupcu, že mu asi chýba sebareflexia. To nie je názor ich právneho zástupcu, tak to cítia žalobcovia. Právny zástupca píše vyjadrenie v ich mene a zohľadňuje v ňom okrem právnych stanovísk aj ich pohľad na vec. Žalovaný opätovne poukazuje na spoluvinu ich Q. a tvrdí, že keby bol pripútaný, neboli by následky také fatálne. To, či by boli alebo neboli, už teraz nezistí nikto. Ani znalec, ani súd, ani žalobcovia. Naisto ale žalobcovia vedia, že keby žalovaný nejazdil spôsobom, ako jazdil, tak je otázka, či Q. bol alebo nebol v tom momente pripútaný irelevantná. Žalobcovia nepoznajú okolnosti, prečo Q. v ten deň musel za každú cenu odísť do Ž., ani nevedia, aké bolo jeho psychické rozpoloženie. Môžu to len dedukovať zo správ, ktoré poslednú hodinu pred nehodou posielal zo svojho mobilného telefónu. Prečo ho teda žalovaný ako šofér nevyzval, aby sa ako spolujazdec pripútal? Bez ohľadu na uvedené skutočnosti si ale myslia, že otázka vyhodnotenia spoluviny nie je primárne až taká podstatná pre výsledok konania. Pokiaľ nie je zákonom stanovená maximálna výška nemajetkovej ujmy, od ktorej by súd s poukazom na nejaké prípadné spoluzavinenie poškodeného časť odpočítal, je vyslovene len na úvahe súdu, ako v danom konkrétnom prípade rozhodne. Pretože ako žalovaný správne uviedol, tu nejde o náhradu škody, ktorá je presne merateľná, ide o iný samostatný nárok. A čo sa týka škody, ktorú v žalobe spomenuli, nebolo to z dôvodu, že by sa jej náhrady v tomto konaní domáhali. Nebolo to ani preto, že by sa v časti, keď im ju súd nemohol v trestnom konaní priznať, podľa ich názoru pre nedokonalú právnu úpravu, domáhali zohľadnenia uvedenej skutočnosti v rámci tohto konania. Bolo to len konštatovanie jedného z následkov, spôsobeného dopravnou nehodou, ktorú žalovaný zavinil. Na rozdiel od žalovaného sú presvedčení o tom, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná a skutočnosti uvádzané žalovaným vo vyjadrení ich

nárok nijakým spôsobom nerozporujú, neznižujú, a ani nespochybňujú. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žiadali súd, aby žalobe v celom rozsahu vyhovel.

7. Podaním zo dňa 21.04.2020, doručeným dňa 27.04.2020 žalovaný zaslal súdu vyjadrenie k vyjadreniu žalobcov, v ktorom uviedol, že doručené vyjadrenie žalobcov k vyjadreniu žalovaného neobsahuje žiadne nové fakty a skutočnosti, ktoré by už neboli zo strany žalobcov produkované v predchádzajúcich podaniach. Z obsahu predloženého vyjadrenia žalobcov voči vyjadreniu žalovaného je zrejmé, že z ich strany nie je v tomto vyjadrení riešená argumentácia za alebo proti tvrdeniam žalovaného, ale iba naďalej účelovo vyberajú a selektujú fakty obsiahnuté v predložených dokumentoch, tak aby sa dosiahol predpokladaný účel podanej žaloby. Žalovaný uviedol, že smrť mladého človeka, tak ako ich spoločne všetkých zasiahla, by sa nemala stať príležitosťou a možnosťou bezbrehého a podľa jeho názoru aj bezprávneho nárokovania si neprimeraných plnení. Žalobcovia vo svojom prvom vyjadrení používajú a rovnako aj argumentujú článkom X.. Y. Š., V.., uverejnenom v Bulletine slovenskej advokácie č. X/XXXX a následne v poslednom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného verifikujú jeho oprávnenosť tým, že „žalovaný sa odvoláva podporne na uvedený článok, pritom tvrdí, že len v dvoch zo spracovaných prípadov bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy aj súrodencovi usmrteného“. V kontexte vyššie citovaného uviedol niekoľko podstatných faktov. Tento žalobcami predkladaný materiál nie je žiadnym právnym stanoviskom, žiadnym relevantným odborným názorom a rovnako nie návodom, ako by sa mali rozhodovať takéto spory. Predkladaný materiál vznikol ako podklad, resp. všeobecná štúdia, ktorá mala zhrnúť rozhodovaciu prax v danej problematike a poukázať na niektoré problémy, resp. zákonodarcom menej striktne upravené časti predmetnej problematiky. To, že žalovaný následne použil argumentáciu obsiahnutú v tejto predloženej matérii, vypovedá na jednej strane o tom, že materiál naozaj obsahuje takmer všetky druhy rozhodovaných sporov, širokospektrálnosť záberu popisovanej problematiky a na strane druhej iba existencia dvoch takýchto prípadov jasne hovorí o ich výnimočnosti alebo skôr osobitosti rozhodovaných a v tom materiáli označených prípadov. Zároveň je treba pripomenúť, že pri množstve týmto materiálom zachytených a štatisticky spracovaných prípadov je existencia takéhoto stavu naozaj výnimkou. Predmetná argumentácia, ktorou žalobcovia odôvodňujú svoj uplatnený nárok v žalobe a následne aj v jednotlivých podaných vyjadreniach, je jedinou a nosnou argumentáciou, ktorá má podľa ich názoru odôvodniť žalobný návrh, a to tak do jeho výšky, ako aj čo do okruhu aktívne legitimovaných žalobcov. Pri rozhodovaní o predmetnom nároku sa musí žalobca v prvom rade vysporiadať so všetkými relevantnými otázkami, ktoré majú základ v hmotnom práve - aktívna legitimácia, protiprávnosť zásahu, príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom a vznikom nemajetkovej ujmy, identifikácia zásahu objektívne spôsobilého vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení práva na ochranu súkromia fyzickej osoby a pasívna legitimácia. V zmysle Rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 2. 2008, sp. zn. XCdo XXX/XXXX: „Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu, a jednak to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na chránených osobnostných právach. Obe náležitosti musia byť splnené, aby vznikol právny vzťah, ktorého obsahom je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 01 a na druhej strane povinnosť znášať sankcie uložené súdom. Účastníkom, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu nositeľom uvedeného oprávnenia (subjektom ochrany), je fyzická osoba, do ktorej osobnostných práv bolo zasiahnuté(m. m.: Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. 10. 2005, sp. zn.X D. XXX/XXXX, Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 7. 2008, sp. zn. X D. XXX/XXXX). Následne by mali žalobcovia preukázať, resp. odôvodniť požadovanú výšku spôsobenej nemajetkovej ujmy. Vymedzenie kritérií pre primeranosť odškodnenia spôsobenej nemajetkovej ujmy je podľa Rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.4.1998, sp. zn. X D. XX/XXXX: „Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom na určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.“ (m. m.: Rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.10. 2003, sp. zn. XX D. XXXX/XXXX, Rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 9. 6. 2009, sp. zn. XX D. XXXX/XXXX, Uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 13. 4. 2011, sp. zn. III. ÚS XXX/XXXX). Samotnú intenzitu ujmy je namieste posudzovať individuálne, predovšetkým s ohľadom na intenzitu a charakter vzťahu pozostalého a zomrelého z pohľadu jeho trvania, vytvorenia osobitných psychických väzieb, psychickú odkázanosť jedinca na oporu zomrelého, pravdepodobnosť jej náhrady v budúcnosti, atď. Realizácia ochrany takejto ujmy je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti je ich osobným záujmom. Žalovaný opakovanie uviedol, že v otázke, komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - Uznesenie NS

SR, sp. zn. XCdo/XXX/XXXX, v ktorom, okrem formulácie všeobecných kritérií, naznačil, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy patrí len najbližším príbuzným, manželovi a deťom, a ak ich niet, rodičom. V zmysle uvedeného mal za to, že nárok žalovaných X/ F. J. U. X/ Y. Ď. je nedôvodný. Vzniknutá ujma a následne od nej sa odvíjajúca možnosť jej nárokovania a určená výška, sa odvíja jednoznačne od zmeny v živote pozostalých po smrti ich príbuzného. Toto je a musí byť odvodené od znalosti pomerov pred udalosťou samotnou a absenciou týchto skutočností po predmetnej udalosti. Následne sa musí posúdiť miera a intenzita tejto absencie a jej vyjadrenie, resp. spojitosť s mierou môjho zavinenia a možnosťou obnovy pôvodného stavu, resp. satisfakcie formou morálnou alebo finančnou. Zákonodarca má snahu byť v tomto smere nápomocný, a preto predmetnú otázku rieši aj v pripravovanej novele Občianskeho zákonníka. Z textu dôvodovej správy súdu odcitoval časť, v ktorej návrh právnej úpravy priznáva presnú výšku náhrady v závislosti od stupňa blízkosti k zomrelému, pričom vzhľadom k užším väzbám k zomrelému a s nimi spätou vyššou mierou intenzity zásahu smrti do osobnej sféry citovo bližších osôb v porovnaní s citovo vzdialenejšími osobami preferuje a zvýhodňuje najbližšiu rodinu zomrelého. Výška relutárnej náhrady je stanovená v prípade najbližšej rodiny ako dvadsaťnásobok minimálnej mzdy platnej ku dňu smrti zomrelého. Východiskom bola suma maximálneho odškodnenia podľa zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá analogické odškodnenie priznáva obetiam trestných činov v prípade, ak bola trestným činom spôsobená smrť (§ 12 ods. 2 a § 13 v spojení s § 2 ods. 1 písm. b) bod 2. zákona). Pre jednotlivé skupiny je v zmysle navrhovanej právnej úpravy nasledovná výška: 1. Odškodnenie pre pozostalého manžela: 10.400,- EUR (20-násobok sumy minimálnej mzdy), 2. Odškodnenie pre pozostalé maloleté dieťa: 10.400,- EUR (20-násobok sumy minimálnej mzdy), 3. Odškodnenie pre rodiča zosnulého mal. dieťaťa: 10.400,- EUR (20-násobok sumy minimálnej mzdy, 4. Odškodnenie pre 18-ročnú sirotu po zomretých rodičov pri dopravnej nehode: 5.200,- EUR (5-násobok sumy minimálnej mzdy x 2). Takto stanovená výška odškodnenia a zároveň aj okruh aktívne legitimovaných osôb, ktoré by mali nárok na toto priznanie, podporuje, aj keď až v budúcnosti, žalovaného tvrdenia, že nárok žalobcov, čo do svojej výšky a okruhu aktívne legitimovaných osôb, je nedôvodný a neoprávnený. V neposlednom radom je nutné opakovane podotknúť, že rozhodujúci súd by mal určite prihliadať taktiež na skutočnosť, ktorá bola preukázaná v rámci vyšetrovania predmetnej udalosti a síce, že poškodený Q. S. nebol v čase dopravnej nehody pripútaný bezpečnostným pásom. Táto skutočnosť je potvrdená aj Znaleckým posudkom č.j. XX/XXXX (otázka č. 1 a 2 str. 27), ktorý bol vypracovaný v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 01.07.2017 a je súčasťou súdneho spisu Okresného súdu Žilina, sp. zn. XXT/XXX/XXXX. Tento fakt bol podľa názoru žalovaného značne rozhodujúci z pohľadu vzniknutého následku. V prípade, žeby nebol poškodený Q. S. porušil zákonnú povinnosť, ktorá je spojená s prepravou v motorovom vozidle, nemusel byť následok tak krutý, ako dnes je. Táto skutočnosť, spoluzavinenie poškodeného, je podľa jeho názoru taktiež jedným z množstva faktorov, ktoré by mal pri posudzovaní nároku na uplatnenú nemajetkovú ujmu rozhodujúci súd brať do úvahy. V rámci dokazovania, tak ako ho prezentujú v pripojenej prílohe žalobcovia, by teda malo byť vykonané i ďalšie dokazovanie, a to z toho dôvodu, že v tomto prípade sa jedná o situáciu, kedy bolo usmrtenie príbuzného spôsobené nielen samotným trestným činom, ktorý som spáchal, ale jednou z príčin usmrtenia bolo konanie alebo opomenutie zomretého príbuzného. V tomto prípade by sa malo vychádzať z vyššie citovaného znaleckého posudku vykonaného v trestnom konaní. Žalovaný je toho názoru, že všetky tieto ním tvrdené skutočnosti spolu s argumentáciou obsiahnutou v prvom Vyjadrení k podanej žalobe zo dňa 06.08.2019 a Vyjadrení k vyjadreniu žalobcov zo dňa 08.12.2019 preukazujú neoprávnenosť a právnu neopodstatnenosť žalovaných nárokov, a to tak čo do ich výšky, ako i do okruhu oprávnených žalobcov. Na základe vyššie uvedeného preto navrhol, aby súd po vykonanom dokazovaní objektívne a spravodlivo rozhodol, s tým, že priznanie uplatneného nároku v navrhovanom rozsahu a pre označené aktívne legitimované osoby nemá oporu v ich argumentácii, skutkovej i právnej.

8. Súd vo veci nariadil a dňa 17.09.2021 vykonal pojednávanie v súlade s ustanovením § 180 CSP za prítomnosti žalobcov v rade 1/ až 3/, ich právneho zástupcu a v neprítomnosti žalovaného, ktorý súhlasil, aby pojednávanie konalo bez jeho účasti. Strany sporu v zásade po celý čas konania, aj pred súdom, zotrvali na svojej argumentácii v spore, ako ich uviedli v žalobe, vo vyjadrení k žalobe, či v replike alebo duplike. Súd vykonal všetky stranami sporu navrhnuté dôkazy, a to najmä výsluch žalobcov v rade 1/ až 3/ a oboznámenie sa s predloženými listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise a pripojenom trestnom spise sp. zn. XXT/XXX/XXXX.

9. Súd na základe vykonaného dokazovania vyjadreniami strán sporu, oboznámením sa s listinnými dôkaznými prostriedkami ako aj celým spisovým materiálom, zistil nasledovný skutkový stav a vec posúdil podľa nižšie citovaných zákonných ustanovení:

10. Žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. XXT/XXX/XXXX zo dňa 07.12.2017 uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Tr. zákona a z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona, ktorého sa dopustil tým, že dňa 01.07.2017 v čase približne o 00:27 hodine s 1,47 promile alkoholu v krvi a pod vplyvom kanabinoidov, osobné motorové vozidlo zn. B. V., A.. Č.. G.-XXXGO po ceste 1/61 v Ž. v smere jazdy od Z. Z. P. Ž. rýchlosťou 86 km/h v úseku, kde je povolené maximálna rýchlosť 50 km/h, pričom v tiahlej ľavotočivej zákrute, v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam prešiel s vozidlom cez vyvýšený obrubník vpravo, následne narazil do stĺpu verejného osvetlenia s dopravnou značkou a oporného múru vpravo, následkom čoho bol odhodený vľavo späť na vozovku a počas zotrvačnej jazdy cez poškodenú pravú časť vozidla na vozovku vypadol spolujazdec W. O. U. Q. S., vozidlo následne zastavilo pri pravom okraji vozovky, pričom z nedbanlivosti spôsobil spolujazdcovi Q. S. hemoralgicko- traumatický šok (šok zo straty krvi a poúrazový šok) pri polytraume, t. j. mnohopočetných poraneniach orgánov a zlomeninách kosti skeletu, ktorým zraneniam v čase o 02:00 hod. podľahol a spolujazdcovi W. O. spôsobil tržnú ranu v oblasti nad horným viečkom pravého oka dĺžky cca 3 cm, podkožný krvný výron v oblasti pravého oka, tržnú ranu v oblasti pod nosom, početné odreniny tváre, tržnú ranu dolnej pery prenikajúcu do dutiny ústnej, tržnú ranu a pomliaždenie pravej ušnice, zlomeninu sánky v oblasti krčka sánky vľavo a uhla sánky vpravo, tržnú ranu v oblasti pravého lakťa veľkosti 3 cm, tržné rany na základnom článku 3. prsta pravej ruky s poškodením kĺbového puzdra a šliach, nalomenie základného článku 3. prsta pravej ruky a zlomeninu 2. a 4. záprstnej kosti pravej ruky, odreninu v ľavej driekovej oblasti, odreninu na ľavej strane chrbta, odreniny na pravej strane hrudníka a brucha, tržnú ranu mieška veľkosti 3 cm, tržnú ranu pravej sedacej oblasti veľkosti cca 4 cm, početné ložiská pomliaždenia a lacerácie pľúc obojstranne s prevahou v dolných lalokoch - viac vpravo, minimálny pneumothorax obojstranne, pomliaždenie a trhliny pečene, dilaceračné poranenie sleziny, zlomeninu krížovej kosti na ľavej strane, trieštivé zlomeniny kĺbovej jamky pravého bedrového kĺbu, rozrušenie spony lonových kostí, krvný výron a opuch podkožia v pravom podbruší, tržnú ranu nad členkom pravej dolnej končatiny dĺžky 3 cm, ktoré zranenia si vyžiadali práceneschopnosť viac ako 42 dní, pričom žalovaný svojím konaním porušil ust. § 4 ods. 2 písm. d) a § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Za uvedený skutok bol žalovaný odsúdený podľa § 149 ods. 4 Tr. zák., s poukazom na § 36 písm. 1) Tr. zák.; § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd žalovaného Q. Q. zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 5 písm. b) Tr. zák. uložil súd žalovanému Q. Q. trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na doživotie. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol obžalovaný Q. Q. zaviazaný povinnosťou nahradiť poškodenému W. O.Í., K..XX.XX.XXXX B. Ž., I. O. Z. Z. Č.. XXX, okres Ž., škodu vo výške 14.683,20 EUR a poškodenej Q. W., K..XX.XX.XXXX B. H., I. O. Ž., T.. Q. O. Č.. XXXX/XX, škodu vo výške 3.562,98 EUR. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodenú Q. W., K..XX.XX.XXXX B. H., I. O. Ž., T.. Q. O. Č.. XXXX/XX, so zvyškom nárokov na náhradu škody odkázal súd na civilný proces. Rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. XXT/XXX/XXXX zo dňa 07.12.2017 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23.01.2018 vo výroku o vine, škode a treste zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č.k. XTo/X/XXXX-XXX zo dňa 23.01.2018. Na návrh právneho zástupcu žalobcov v rade 1/ až 3/ súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov v rade 1/ až 3/, ktorí sa vyjadrili k miere zásahu do ich osobného a rodinného života, ktorú pociťujú, ku okolnostiam, ktoré sa v dôsledku smrti syna, vnuka a brata zmenili a prejavujú v ich rodinnom živote.

11. Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

12. Podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

13. Podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

14. Podľa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

15. Občiansky zákonník v ust. § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahrňuje tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi

rodiny. Zákon nedefinuje pojem zásah, ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté jej osobnostné práva. Je ním však bezpochyby tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie ktoré má v zákone uvedené znaky. Týmito znakmi sú predovšetkým neoprávnenosť zásahu a jeho objektívna spôsobilosť negatívne dopadnúť na chránené osobné práva fyzickej osoby. Medzi neoprávneným zásahom a poškodením (ohrozením) niektorého z osobnostných práv musí byť vzťah príčinnej súvislosti. Ak určité konanie vykazuje zákonné znaky zásahu do chránených osobnostných práv, má fyzická osoba právo najmä domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov a aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 Obč. zák.). Fyzická alebo právnická osoba môže byť zodpovedná za nemajetkovú ujmu na osobnosti inej fyzickej osoby iba vtedy, ak neoprávnený zásah spočívajúci v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby skutočne vyvolala.

16. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný dňa 01.07.2017 v čase približne 00:27 hodine pri prevádzke motorového vozidla zn. B. V., A.. Č.. G.-XXXGO zavinil dopravnú nehodu, na následky ktorej v čase o 02:00 hod. syn žalobkyne v rade 1/, vnuk žalobkyne v rade 2/ a brat žalobcu v rade 3/ zomrel. Rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. XXT/XXX/XXXX zo dňa 07.12.2017 bol žalovaný uznaný vinným zo skutku uvedeného vo výroku tohto rozsudku, teda ako vodič dopravného prostriedku spôsobil v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, inému z nedbanlivosti smrť, inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví závažnejším spôsobom konania (§ 138 písm. h) Tr. zák.), čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Tr. zák. a prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona. Protiprávne konanie žalovaného teda naplnilo znak skutkovej podstaty prečinu usmrtenia a prečinu ublíženia na zdraví, teda trestnoprávnej zodpovednosti a žalovaný bol za svoje zavinené protiprávne konanie uznaný vinným a odsúdený uvedeným rozsudkom. Uvedeným rozsudkom ohľadom spáchania trestného činu žalovaným je súd v zmysle ust. § 193 CSP viazaný. Zároveň skutok žalovaného, za ktorý bol uznaný vinným napĺňa znaky občianskoprávnej zodpovednosti žalovaného za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov v rade 1/ až 3/. Neoprávneným konaním žalovaného bolo jedným činom zasiahnuté do práva na život syna žalobkyne v rade 1/, vnuka žalobkyne v rade 2/ a brata žalobcu v rade 3/, ako aj do práva na súkromie a rodinný život žalobcov v rade 1/ až 3/, pričom ide o zásah mimoriadne významný, veľmi hlboký, no najmä nereparovateľný. Protiprávnym konaním žalovaného žalobcovia v rade 1/ až 3/ navždy stratili možnosť do budúcnosti naplniť vzťah rodiča a dieťaťa, starého rodiča a vnuka a vzťah súrodencov. Súd nemal v ďalšom žiadne pochybnosti o tvrdeniach žalobcov v rade 1/ až 3/ o ich citovej ujme vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby (syna, vnuka a brata) a takisto aj vzťahu s touto blízkou osobou, kde medzi nimi existovali silné sociálne, morálne, kultúrne a citové putá, ktoré sa vytvorili v rámci ich súkromného a rodinného života.

17. V prípade zásahu do práva na ochranu jej osobnosti má fyzická osoba v zmysle cit. ust. § 13 ods. 1 OZ právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. V danom prípade zásahu do práva na súkromie žalobcov v rade 1/ až 3/ možno s istotou konštatovať, že neoprávnený zásah žalovaného do čiastkového práva žalobcov v rade 1/ až 3/ na ochranu ich osobnosti je zásahom, ktorý je nereparovateľný, teda ktorého následky už nemožno akýmkoľvek spôsobom odstrániť. Nie je totižto možné navrátiť život Q. S. ako osobe, ktorej smrťou došlo k nezvratnému narušeniu rodinného života žalobcov v rade 1/ až 3/, a teda k nezvratnému pretrhnutiu všetkých ich väzieb so synom, vnukom a bratom. Preto v úvahu nepripadá použitie nasledovných v cit. ust. § 13 ods. 1 OZ uvedených prostriedkov ochrany proti neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti, a to možnosti žalobcov domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu ich osobnosti a aby sa odstránili následky tohto zásahu. V danom prípade tak žalobcovia disponovali zásadne jediným prostriedkom ochrany práva na ochranu ich osobnosti, a to právom na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakcie). Tento prostriedok právnej ochrany aj žalobcovia v rade 1/ až 3/ v prejednávanej veci využili a žalobou si uplatňovali nárok na priznanie primeraného zadosťučinenia v peniazoch.

18. Je možné bez najmenších pochybností konštatovať, že žalobcovia v rade 1/ až 3/ utrpeli nemajetkovú ujmu prejavujúcu sa v ich pocitoch šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s jednou z okruhu ich najbližších osôb, syna, vnuka a brata.

19. Predpokladom pre prisúdenie primeraného zadosťučinenia v peňažnej forme je nedostatočnosť morálneho zadosťučinenia a vznik nemajetkovej ujmy. Ako už súd konštatoval v predchádzajúcich

odsekoch odôvodnenia tohto rozsudku, žalobcovia v rade 1/ až 3/ v danom prípade v príčinnej súvislosti so zásahom do ich práva na súkromie utrpeli, a to v príčinnej súvislosti s usmrtením ich syna, vnuka a brata, nemajetkovú ujmu. V danom prípade sa súčasne javila súdu možnosť priznania primeraného zadosťučinenia len v morálnej, nepeňažnej forme, ako zjavne nedostatočná, a to najmä vo vzťahu k nenahraditeľnosti straty jednej z najbližších osôb žalobcov, pričom ujmu týmto vzniknutú nemožno plne nahradiť ani peňažnou satisfakciou, ktorú za daných okolností možno vnímať len ako prostriedok slúžiaci k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania žalovaného, keďže finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť.

20. Súd tak vzhľadom k vyššie uvedenému dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobcov v rade 1/ až 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy v peňažnej forme je čo do základu daný a zaoberal sa tak v ďalšom posúdením otázky primeranosti výšky peňažného zadosťučinenia.

21. Súd pri určení výšky primeraného zadosťučinenia vychádzal z dvoch stanovených kritérií § 13 ods. 3 OZ, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých neoprávnenému do osobnosti fyzickej osoby došlo.

22. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej sankcie) je vždy v závislosti od individuálnych okolnosti daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácií, príp. v spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Samotná závažnosť vzniknutej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch, výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tam bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. V danom prípade bolo nesporné, že k zásahu do práv žalobcov došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného pri prevádzke motorového vozidla. V danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah bez ohľadu na zavinenie. Nečakaným, šokujúcim úmrtím najbližšieho príbuzného žalobcov v rade 1/ až 3/, ich syna, vnuka a brata, došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv, pričom následok zásahu je nereparovateľný. Trvalým narušením doterajších rodinných vzťahov žalobcov úmrtím ich syna, vnuka a brata stratili žalobcovia možnosť realizovať emocionálne a citové väzby k osobe, ktorá by v ich dovtedajšom živote bola človekom, ktorého nemožno nahradiť navždy ochudobnená o možnosť ďalšieho vzťahu. Tragická strata spôsobená jeho úmrtím nie je však nahraditeľná. Inštitút peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy je preto potrebné vnímať len ako prostriedok slúžiaci k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania. Je všeobecne známou skutočnosťou, že každá tragédia v živote človeka negatívnym spôsobom ovplyvňuje jeho zdravotný stav, najmä psychické zdravie.

23. Pri hodnotení okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu súd na strane žalovaného prihliadal ako na významnú skutočnosť, že v danom prípade išlo na jeho strane o nedbanlivostné (neúmyselné) konanie. Súd preto popri posudzovaní okolnosti neoprávneného zásahu prihliadal na okolnosti na obidvoch procesných stranách, ako aj na tú skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy tak, aby bol dosiahnutý účel tohto kompenzačného konania a žalobcovia v rade 1/ až 3/ neboli považovaní naďalej ako obete porušenia dohovoru o ľudských právach (čl. 8 ods. 1) ako i listinných základných práv a slobôd (Ústavný zák. č. 23/1991 Zb. čl. 10 ods. 2 ako i poručenia čl. 19 ods. 2 Ústavy SR).

24. Napokon súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že pri stanovení peňažného zadosťučinenia platí v európskom deliktuálnom práve zásada, že v prípade objektívne podobných ujm, by sa mali priznávať porovnateľné sumy, keďže priznanie diametrálne odlišných výšok odškodnenia v skutkovo a právne podobných prípadoch je nielen prejavom sudcovskej svojvôle, ale i porušením práva poškodeného (príp. škodcu) na spravodlivý súdny proces. V kontexte s tejto zásady si súd dovolí poukázať na niektoré rozhodnutia súdov, ktorými bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode.

25. Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. XCo/XXX/XXXX zo dňa 09.09.2015 priznal žalobcovi ako pozostalému, ktorý navždy stratil pri autonehode zavinenej nedbanlivostným protiprávnym konaním inej osoby manželku a dve maloleté deti, celkovo peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 45.000,- EUR. Svoje rozhodnutie Krajský súd v Ž. odôvodnil tak, že vzal za základ svojich úvah verdikt Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej „ESĽP“) v prípade Kontrová proti Slovenskej republike. V predmetnom rozhodnutí ESĽP priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25.000,- EUR, pričom neoprávneným zásahom (nekonaním štátnych orgánov, ktoré v konečnom dôsledku viedlo k nezabráneniu trestnému činu) do osobnostných práv sťažovateľky bolo zasiahnuté usmrtením jej oboch maloletých detí (vo veku 5 a 1 rok). Krajský súd v Ž. zvolil dotknuté rozhodnutie za východisko aj z toho titulu, že v kategóriách nemajetkovej ujmy v rodinných, emocionálnych vzťahoch je prakticky nedosiahnuteľné bližšie vymedzenie všeobecnejších kritérií. Takmer každá (aj maximálne) racionálna a logická úvaha totiž môže byť interpretovaná rozlične, možno až protichodne, resp. opačne. Napríklad nedá sa nič namietať proti konštatovaniu, že hodnota usporiadaného rodinného života, resp. hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov úmrtím/usmrtením blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch. Uvedené konštatovanie však automaticky neznamená, že súvisiaca výška náhrady za nemajetkovú ujmu je prakticky z hľadiska hornej hranice neobmedzená. Rovnako možno z daného konštatovania dedukovať, že nevyčísliteľnosť vedie k záveru o „nulovom“ základnom východisku. Náhrada nemajetkovej ujmy priznaná ESĽP v prípade Kontrová proti Slovenskej republike za zásah do práva na súkromie, zahŕňajúce právo na rodinný život, činila 25.000,- EUR. Išlo pritom o zásah spočívajúci v absolútnom rozvrátení a deštrukcii rodinného života menovanej, nakoľko došlo k súčasnému usmrteniu oboch (jediných) jej detí; deti boli zastrelené ich otcom, manželom sťažovateľky, ktorý následne spáchal samovraždu. Použitím hraničného zjednodušenia Krajský súd v Ž. konštatoval, že vo vzťahu k jednému dieťaťu by sa jednalo o čiastku 12.500,- EUR. Krajský súd v Žiline ďalej v pomerovaní s okolnosťami súdenej veci zohľadnil, že pri dopravnej nehode došlo okrem usmrtenia oboch detí žalobcu aj k usmrteniu jeho manželky, teda došlo k úplnému znemožneniu naďalej napĺňať vzťah ako rodiča a dieťaťa, tak aj vzťah manžela. Vzhľadom na vykonané dokazovanie Krajský súd v Žiline ustálil, že vzťahy v rodine žalobcu boli intenzívne.

26. Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. XCo/XXX/XXXX zo dňa 28.10.2013 potvrdil napadnutý rozsudok Okresného súdu J. Q. Č.. S.. XC/XXX/XXXX-XXX zo dňa 29.01.2013, ktorým bola priznaná peňažná náhrada nemajetkovej ujmy žalobkyni I. ako pozostalej manželke, maloletej žalobkyni II. ako pozostalej dcére, žalobcom III. a IV. ako pozostalým rodičom, ktorý navždy stratili v osobe usmrteného manžela, otca a syna, a to pri autonehode spôsobenej žalovaným vedúcim osobné motorové vozidlo po požití alkoholu, ktorý neprispôsobil jazdu vozidla situácii v cestnej premávke a svojim schopnostiam, pred križovatkou cez odbočovací pruh predchádzal pred ním jazdiace vozidlo vo vzdialenosti, ktorá nebola dostatočná na dokončenie predchádzania, rýchlosťou 105 km/hod., prešiel do protismeru a na prechode pre chodcov pravou časťou vozidla narazil do chodca - príbuzného žalobcov. Súd prvej inštancie ďalej svoje odvolacím súdom potvrdené rozhodnutie odôvodnil skutkovými zisteniami, že strata manžela u žalobkyne I. v čase vysokého štádia tehotnosti (pozn. čakajúc narodenie žalobkyne II.) predstavovala mimoriadne šokujúce osamotenie bez pomoci najbližšieho člena rodiny, na ktorého sa viazala silná dôvera a istota pomoci v akejkoľvek životnej situácii, o to viac v uvedenom stave. Žalobkyňa II. definitívne stratila možnosť vykonávať svoje práva k otcovi ako plnohodnotnému rodičovi vo všetkých oblastiach, v ktorých uvedený rodinný vzťah plní svoje funkcie. Žalobcovia III. a IV. prišli o svojho najstaršieho syna, s ktorým ich spájal silný emocionálny vzťah a takmer každodenná pomoc, napriek založeniu vlastnej rodiny. Žalobcovia so zomrelým príbuzným tvorili fungujúcu rodinu, ktorá predstavovala pre ich všetkých pevné rodinné zázemie, ukotvené v nebohom, vzhľadom na jeho zručnosti, schopnosti a charakterové vlastnosti. V predmetnej veci tak bolo priznané peňažné zadosťučinenie žalobkyni I. v sume 20.000,- EUR, žalobkyni II. v sume 23.000,- EUR a žalobcom II. a III. v sume 10.000,- EUR.

27. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. X D. zo dňa 30.10.2012, ktorým zamietol dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v I. spis. zn. XXCo/XX/XXXX zo dňa 16.03.2011, ktorým bola žalobcom I. a II., ako pozostalým rodičom po ich dcére, ktorá bola usmrtená pri dopravnej nehode spôsobenej nedbanlivostným protiprávnym konaním vodiča motorového vozidla, ktorý sa nevenoval plne vedeniu vozidla a náležite nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho si nevšimol chodkyňu dcéru žalobcov I. a II., prechádzajúcu po prechode pre chodcov a ľavou prednou stranou vozidla do nej narazil, následkom čoho na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému vo výške 15.000,- EUR. Krajský súd v I. pri svojom rozhodnutí vychádzal z toho, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že usmrtená dcéra žila v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi

(žalobcami I. a II.), o týchto sa starala, bola hybnou silou ich domácnosti. Rodičia po tom, ako bola zranená pri dopravnej nehode ju pravidelne takmer dennodenne navštevovali v nemocnici, s jej smrťou podľa ich vlastných vyjadrení a vyjadrení svedkyne sa doposiaľ nevyrovnali, stále im chýba a keďže sa jednalo o ich dcéru, na ktorú boli najviac citovo naviazaní, keďže s nimi žila v spoločnej domácnosti a poskytovala im potrebnú starostlivosť, na ktorú sa spoliehali aj do budúcnosti. Smrťou dcéry bola narušená celistvosť ich rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. V dôsledku tragickej smrti dcéry pri dopravnej nehode došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovaného dieťaťa, čím sú žalobcovia I. a II. ochudobnení aj do budúcna o rodinný život, táto spočíva aj v citovej strate, keď smrťou dcéry stratili jej lásku a radosť s ňou prežívanú.

28. Podľa názoru súdu najsilnejšiu väzbu v prejednávanej veci je možné konštatovať medzi žalobkyňou v rade 1/ a zosnulým, nakoľko ide o vzťah rodiča - matky a jej dieťaťa. Vzťah rodič a dieťa požíva osobitnú ochranu v spoločnosti, je osobitne chránený a upravený aj v zákone o rodine a z jeho osobitného charakteru preto vyplýva aj určitá väčšia emocionálna prepojenosť vo vzťahu rodič a dieťa. V tomto smere je nesporné, že žiaden rodič by nemal zažiť taký traumatický zážitok, akým je smrť jeho dieťaťa. S ohľadom na okolností prípadu išlo o smrť 18-ročného chlapca. Pre tento osobitný charakter vzťahu súd považuje z hľadiska nároku na nemajetkovú ujmu pozostalej matky, jej nárok ako taký za nadradený nároku žalobcov v rade 2/ a 3/, t.j. vzťahu starý rodič a vnuk a vzťahu súrodeneckému. Súdu neprináleží ničím znižovať či znevažovať kvalitu týchto vzťahov, no je nesporné, že vzťah rodič (matka) a dieťa sú výnimočné, osobité, a preto aj smrť dieťaťa pre rodiča logicky predstavuje v bežnej, fungujúcej rodine, výraznejšiu traumu pre rodiča - matku. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobcovia v rade 1/ až 3/ so zosnulým Q. S. tvorili bežnú, fungujúcu rodinu, kde vzťahy medzi rodičom a deťmi boli harmonické, zabezpečujúce fungovanie rodinného prostredia. Z výsluchu žalobkyne v rade 1/, t.j. matky, mal súd za preukázané, že matka v čase výsluchu nie je schopná o smrti svojho syna hovoriť bez výrazného emocionálneho zafarbenia. Každý milujúci rodič znáša smrť dieťaťa s vypätím psychických a fyzických síl, o to musí byť táto traumatizujúca skúsenosť náročnejšia, keď dieťa zomrie náhle pri tragickej nehode. Emocionálne prežívanie každého človeka sa líši. Na účely preukázania emocionálnej traumy, súd nepovažuje preukázanie psychiatrickej či inej diagnózy za nevyhnutné. Šok, traumu či stres, prežíva človek v závislosti od charakteru osobnosti. Súdu je v prípade žalobkyne v rade 1/ ako matky, už zo samotného výsluchu zrejmé, že smrť jej syna je pre ňu traumou doživotnou, s ktorou sa môže naučiť žiť, no nedá sa prekonať. Smrť tak blízkej osoby ako je vlastné dieťa, predstavuje bez ďalšieho, taký neodškriepiteľný zásah do osobnostnej sféry človeka, že je nutné iba konštatovať, že jeho následky sú trvalé. Žalobkyňa v rade 1/ svoj žalobný nárok nepostavila na tom, že smrť jej syna mala za následok vznik psychiatrickej či inej diagnózy. Žalobný nárok odôvodnila tým, že tragická smrť jej syna spôsobila výraznú emocionálnu bolesť, ktorá predstavuje zásah do jej osobnostnej sféry. Z uvedených dôvodov súd nepovažoval za potrebné preukázať existenciu lekárskej diagnózy, ktorá by vznikla ako následok traumatického zážitku. Zároveň túto skutočnosť súd zohľadnil aj pri priznaní výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobkyňa v rade 1/ požadovala priznanie sumy 30.000,- EUR, súd však s ohľadom na zásah do jej osobnostnej sféry spôsobenej smrťou syna, priznal sumu 20.000,- EUR. Súdom určená suma je výsledkom dôslednej úvahy súdu, kde súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil viaceré skutočnosti, a to predovšetkým ospravedlnenie sa zo strany vinníka ako aj to, že v zmysle Znaleckého posudku č. XX/XXXX znalcov z odboru zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo Q. S. v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom. Moment, t.j. ospravedlnenie sa zo strany vinníka je silným momentom morálnej satisfakcie. S ohľadom na súhrn vyššie uvedených skutočností súd ako primeranú výšku nemajetkovej ujmy považoval sumu 20.000,- EUR.

29. Z výsluchu žalobcov v rade 2/ a 3/, t.j. starej matky a brata zosnulého, mal súd za preukázané, že išlo o súdržnú rodinu, kde vzťahy medzi starými rodičmi a vnukom, či súrodencami boli harmonické a primerané veku. Žalobkyňa v rade 2/ uviedla, že jej vnuk stále chýba, mali dôverný vzťah. Z výsluchu žalobcu v rade 3/ - brata zosnulého vyplynulo, že mali veľmi pekný súrodenecký vzťah.

30. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že nemožno konštatovať rovnakú mieru zásahu do osobnostných práv všetkých žalobcov, nakoľko je zrejmé, že smrť dieťaťa je pre rodiča jedným z najtraumatizujúcejších zásahov do jeho osobnostných práv, a to predovšetkým v jeho emocionálnej sfére, ale aj bežnom živote. Rodič, v danom prípade matka, zdieľa život dieťaťa od jeho počatia po celý život. Puto medzi dieťaťom a rodičom je v každom životnom období natoľko zásadné a špecifické, že aj v rámci zákonných vymedzení (napr. zákon o rodine) mu je venovaná mimoriadna pozornosť. Na druhej

strane vzťah súrodenecký, či starorodičovský, i keď harmonický a blízky, má odlišné aspekty. Súd preto považoval priznanie nemajetkovej ujmy matke z ohľadu zásahu do jej osobnostných práv za väčšiu, ako v prípade žalobcov v rade 2/ a 3/, teda starého rodiča a súrodenca zomretého. I keď nemožno merať váhu ľudského života a stratu syna, vnuka a súrodenca, je nutné objektívne konštatovať, že smrť blízkej osoby zasiahne do osobnostnej sféry človeka práve s ohľadom na osobitý vzťah medzi nimi, puto, ktoré si vzájomne vytvorili a kvalitu vzťahu, ktorý bol predčasne ukončený nečakanou smrťou. V dôsledku nečakanej smrti blízkej osoby prežívajú žalobcovia pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, stratili možnosť viesť s ňou súkromný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu radosti s ním prežívaných - (protiprávnym) konaním Q. Q. tak k nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov, a tým k zásahu do ich osobnostných práv, a práva na súkromie a rodinný život; vzniknutá trauma je zo života žalobcov prakticky neodstrániteľná. Zásah do osobnostných práv u všetkých žalobcov je nezvratný, miera je však odlišná. Preto súd priznal žalobkyni v rade 1/ - matke sumu 20.000,- EUR, žalobkyni v rade 2/ - starej matke sumu 5.000,- EUR a žalobcovi v rade 3/ - bratovi sumu 10.000,- EUR. Súd navyše zdôrazňuje, že suma priznaná v tomto konaní titulom nároku - nemajetkovej ujmy pozostalých, nemá v žiadnom prípade ambíciu vyčísliť hodnotu ľudského života. Naopak, ide o snahu spravodlivo vyjadriť hodnotu nemajetkovej ujmy, ktorá preukázateľne vznikla a pretrváva u žalobcov v dôsledku smrti ich blízkej osoby.

30. Ohľadom samotnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd vychádzal z dostupnej judikatúry z osobitosti prejednávanej veci, vykonaného dokazovania predovšetkým výsluchom žalobcov, ale aj judikatúry v obdobných veciach, a to rozsudku KY.É. W. B. V. B. B. W.. G..: XXCo/X/XXXX, Y. Krajského W. B. Košiciach vo veci sp.zn. XCo/XXX/XXXX, a to v prípade rozhodnutia o nároku žalobcov v rade 2/ a 3/. V prípade určenia výšky nároku žalobkyne v rade 1/ súd vychádzal z rozsudku Krajského súdu v K. sp.zn. XCo/XXX/XXXX, rozsudku Krajského súdu v V. vo veci sp.zn. XCo/XXX/XXXX, rozsudku Krajského súdu v Trnave vo veci sp.zn. XCo/XX/XXXX. Vzhľadom na uvedené podľa názoru súdu výška sumy prichádzajúca do úvahy ako kompenzácia nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch nemôže byť neobmedzená. Vzhľadom na uvedenú judikatúru ako aj zohľadňujúc vzťahy v rodine.

31. S ohľadom na uvedené skutočnosti súd žalobkyni v rade 1/ priznal nemajetkovú ujmu v sume 20.000,- EUR, žalobkyni v rade 2/ nemajetkovú v sume 5.000,- EUR a žalobcovi v rade 3/ nemajetkovú ujmu v sume 10.000,- EUR. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

32. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

33. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol na základe ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP. Súd v tomto spore považoval za úspešnú stranu žalobcov v rade 1/ až 3/, nakoľko základ nároku bol dôvodný. Samotná výška nároku závisela od úvahy súdu, a tak s ohľadom na absenciu právnej úpravy (na rozdiel od úpravy v Občianskom súdnom poriadku, § 142 ods. 3 OSP, pozn. súdu), ktorá by upravovala situácie, kedy rozhodnutie závisí od úvahy súdu, súd považoval za spravodlivé priznať žalobcom v rade 1/ až 3/ proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak zo súdom priznaného plnenia. K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v I. v rozsudku sp.zn. XCo/XX/XXXX, v ktorom konštatoval, že: „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nepôjde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu (znaleckej činnosti).V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno ho ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (porov. Števček, M., Ficová, S.,Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 926 s.).67. Nebolo by spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcov, aby svoju ujmu podceňovali len preto, aby potom nemuseli hradiť trovy konania, pričom pri rozhodovaní o náhrade trov v takýchto prípadoch

treba rozlišovať čo je základné a čo sprevádzajúce (porov. nález ÚS ČR sp.zn. H.. Ú. XXX/XX). Za základ sa pritom považuje rozhodnutie, že do práva žalobcov bolo zasiahnuté a výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Riešenie spočíva v tom, že žalobcovia majú právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej)a priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Typickým príkladom je žaloba o ochranu osobnosti s nárokom na peňažné zadosťučinenie. Žalobcov bolo preto nevyhnutné považovať za plne procesne úspešných, pretože mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia, vyplývajúca z tohto procesného úspechu, závisela od úvahy súdu.“

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 1 CSP odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 3 CSP odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ustanovenia § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.